

Školní plán environmentální výchovy

Školní rok 2024/2025 Vyhotovila: Mgr. Micková Hana

Obsah:

- 1. Charakteristika naší školy.**
- 2. Cíle programu.**
- 3. Environmentální výchova jako průřezové téma v ŠVP.**
- 4. Úkoly pro pedagogické pracovníky.**
- 5. Spolupráce s rodiči.**
- 6. Plán školních aktivit.**

1. Charakteristika naší školy.

Základní škola se nachází v Kujavách, v malé obci Novojičínského regionu. Tato oblast je součástí CHKO POODŘÍ.

Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty /EVVO/ je na naší škole vypracován na základě novelizovaného metodického pokynu MŠMT, který stanoví doporučené postupy při jeho realizaci.

Při plánování EVVO školy se vychází z platných učebních dokumentů – RVP, metodických pokynů, z krajské a regionální koncepce a jejich akčních programů EVVO a ze specifických naší školy.

2. Cíle environmentální výchovy (dále jen EV)

Zabývají se dvěma druhy cílů:

- vzdělávacími a výchovnými cíli pro žáky
- rozvojovými a organizačními cíli pro školy

➤ **Vzdělávání v dané oblasti směřuje k těmto cílům:**

➤ *utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti*

Žáci pozorují, popisují a porovnávají viditelné změny a proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích v okolí svého domova. Třídí některé přírodniny podle nápadných znaků. Provádí jednoduché pokusy u známých přírodnin, určují jejich společné a rozdílné znaky. Získané vědomosti dokážou využít k jiné tvůrčí činnosti, například k výtvarné.

➤ *orientace ve světě informací a časové i místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací*

Žáci vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy,

cesty na určená místa v okolí svého bydliště / např. potok, les, hlavní cesta aj. / Dokáží rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vnímají její estetické hodnoty.

Ve 2.období jsou schopni vyhledat typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kulturu v oblasti Poodří / např. lužní lesy obklopující obec, mokřady a rybníky, kde lidé nežijí, ale pomáhají je udržovat; zemědělské plodiny, které se pěstují v okolí obce; složení lesů a porovnání s okolními lesy v blízkých Beskydech

➤ ***rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, pojmenovávání pozorovaných skutečností***

Na základě pozorování svého okolí dokáží vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty chráněné krajinné oblasti, popíší i její rozmanitost a jedinečnost, dokážou zdůvodnit základní význam CHKO Poodří.

➤ ***poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání***

Žáci při práci s časovými údaji dokážou při řešení různých situací v denním životě rozlišovat minulost, přítomnost a budoucnost.

Pojmenují některé významné rodáky ze svého bydliště a blízkého okolí, kulturní a památky a významná místa.

Poznávají proměny života a bydlení v této oblasti, která dnes patří k oblastem záplavovým, vnímají tak i chování lidí v krizových situacích. Uvědomují si, že je potřebná ohleduplnost a vzájemná tolerance a pomoc.

➤ ***samostatné a sebevědomé vystupování a jednání***

Žáci si dokážou vyměňovat své zkušenosti a zážitky, zajímavosti, které získali i mimo školu, srovnává a hodnotí způsob života s využitím regionálních specifik. Vnímají mezilidské vztahy a pravidla slušného chování.

➤ ***utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům***

Žáci hodnotí některé konkrétní lidské činnosti v přírodě a rozlišují

aktivity, které přírodu a člověka podporují nebo poškozují.

Uvědomují si význam jednotlivých složek přírody / půda, ovzduší, voda, fauna a flóra na Zemi. Učí se vnímat odpovědnost lidstva za přírodu, ochranu a tvorbu životního prostředí. (RVP)

➤ **Rozvojové a organizační cíl.**

- materiální a finanční oblast je zajišťována z rozpočtu školy, případně z prostředků spolku rodičů, který se bude v letošním školním roce zakládat.
- žáci využívají prostory školy, místního hřiště, tělocvičnu, prostory školního pozemku, vycházek do přírody (les, pole), plavecký bazén v Novém Jičíně, výlety do přírody.
- škola spolupracuje úzce s rodinou, jakožto škola rodinného typu, s obcí jako příspěvková organizace, SDH a MS.

3. Environmentální výchova jako průřezové téma v ŠVP.

Uplatněním integrovaného tématu CHKO Poodří v průřezových tématech a jeho naplňování činnostmi je zaměření naší základní školy a zároveň je součástí ŠVP, stejně jako ostatní průřezová témata.

Zaměření průřezových témat:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- mediální výchova
- environmentální výchova

Činnosti a učivo umožňující naplňování tématu EV a propojení s ostatními výchovami:

➤ ***osobnostní a sociální výchova***

Témata: Rodina; Domov; Obec; Krajina kolem nás; Člověk mezi lidmi jsou učivem prvouky pro 1. – 3. ročník.

Učivo přírodovědy 4. a 5. ročníku v tématech život člověka a jeho životní prostředí jsou propojeny s tématy vlastivědy-Místo, kde žijeme; Člověk ve společenství.

Tato témata zcela naplňují toto integrované téma v osobnostní a sociální výchově poznáváním sebe samého. Co potřebujeme k životu. Poznáváním lidí – každý jsme jiný, všímáme se jeden druhého, učíme se řešit problémy. Pomáháme si navzájem a nejsme lhostejní ke svému okolí.

➤ ***výchova demokratického občana***

Výchova demokratického občana v 1. období nabízí témata Domov; Naše obec; Lidé a čas; Práce a volný čas; Člověk mezi lidmi. Pro 2. období je to téma Člověk a jeho životní podmínky a vztahy k prostředí. Více pak spadá do učiva vlastivědy v tématech Místo, kde žijeme; Naše vlast.

Uvědomění si pravidel občanské společnosti ve vztahu občan, škola, rodina a stát – utváření pravidel třídy a uvědomění důležitosti pravidel v celé společnosti.

➤ ***myšlení v evropských a globálních souvislostech***

Toto téma je poměrně náročné a vyžaduje širší zkušenosti a znalosti žáků z oblasti Evropy a světa z předmětu vlastivědy. Tyto znalosti pak mohou uplatňovat v tématu Rozmanitosti podmínek života na zemi a Člověk a jeho životní podmínky a vztahy k prostředí.

➤ ***mediální výchova***

Současná výuka se již neobejde bez využití médií. Žáci se učí využívat a vyhledávat informace již od 1. ročníku, pracují s výukovými programy, internetem, televizí a také rozhlasem. Učí se vyhledávat v časopisech a novinách, encyklopediích a jiných naučných publikacích. Informace o CHKO Poodří jsou i nejdostupnější v těchto vybraných periodikách.

➤ **environmentální výchova**

Za celou oblastí a jednotlivými tématy se skrývá slovo ekologie, často však bezděčně užívané slovo. Jak naučit a chápat skutečný smysl tohoto slova a vysvětlit dětem co se za ním skrývá a zůstává zejména na učitelích.

Slovo „ekologie“ je odvozeno z řeckého slova oikos, což znamená domácí krb, domov nebo vlastnictví.

Ekologie představuje mezi přírodními vědami disciplínu, která se zabývá zkoumáním přírodního bohatství Země v jeho celistvosti. Neomezuje se však na vytváření seznamu součástí přírodního prostředí, ale zkoumá existující vztahy mezi jeho složkami a vysvětluje je. Zohledňuje všechny faktory prostředí, které mají na organismus nějaký vliv a proniká i do výzkumu složek, ze kterých se prostředí sestává.

Ekologie je ve skutečnosti mladá věda, etablovaná na počátku 20.století. Aby se stala srozumitelnou již v mladším školním věku, je nutné pracovat tak, aby si žáci jednoduchým způsobem osvojili hlavní pojmy, učivo, aby bylo smysluplně a zajímavě uspořádáno a bylo přehledné.

Charakteristika postavení tématu CHKO Poodří spadá zejména do oblasti environmentální výchovy, která se zabývá v 1. a 2. období čtyřmi základními tématy:

ekosystémy:

- zařazování rostlin a živočichů do různých ekosystémů
- význam jednotlivých ekosystémů pro život na Zemi
- naše obec a její vliv na okolní přírodu (čističky vod, sběrné dvory, černé skládky aj.)

základní podmínky života:

- základní podmínky života na Zemi
- nutnost ochrany životního prostředí – ekologie, národní parky, rezervace, CHKO, chráněná území, chráněné památky aj.

- možnosti ohrožení základních životních podmínek

lidské aktivity a problémy životního prostředí:

- seznámení se se základními globálními problémy lidstva
- životní prostředí a zemědělství, chemie, doprava, průmysl a odpady
- možnost zapojení se do ochrany ŽP (třídění odpadků, sběr starého papíru – Den Země, údržba studánek, čištění vodních toků, příkrmování zvěře, podílení se na zvelebování prostředí, kde žijí aj.)

vztah člověka k prostředí:

- co můžeme dělat my pro ochranu prostředí
- naše obec a příroda (zapojení do obecního dění v rámci ochrany ŽP)
- seznámení se s ekologickými problémy v okolí a jejich řešení
- vliv prostředí na zdraví

Výstupy po splnění daných cílů v ŠVP

Výstupy navržené RVP ZV: Žáci v rámci mezipředmětových vztahů poznávají smysl a cíle učení, mají pozitivní vztah k učení

Dílčí výstupy:

1. období:

- poznávají lidové zvyky a tradice obce a nejbližšího okolí, zná historické památky obce, poznává minulost obce, vytváří soubory materiálů a vypracovávají projekty, týkající se kultury a historie regionu
- seznamují se s CHKO Poodří, významná města a místa v okolí

- popíše rodinu, zná role členů rodiny, popisují vztahy v rodině, seznamuje s termíny povolání, profese, dokáže o nich hovořit
- pozorují změny v přírodě, popisuje jevy, věci pojmenovává a dokáže o nich hovořit, třídí organismy, zakládají herbáře, poznává zástupce fauny a flory, vysvětluje rozdíly
- orientuje se v základních etapách lidského života
- chápe zdravý způsob života, ale zároveň nástrahy
- komunikuje s dospělou osobou, vyjadřuje své myšlenky a pocity
- pracuje na školním pozemku, vytváří výrobky z přírodních materiálů
- rozpozná nevhodné chování a vztah k přírodě, třídí odpady

2. období:

- znají historii a současnost obce, regionu, vlasti, charakterizují oblasti ČR a znají chráněná místa, CHKO, NP
- srovnávají způsob života v jednotlivých podnebných pásmech, vyjmenovává zajímavosti
- na základě modelových situací rozpoznávají správnost jednání a chování ve svém okolí
- vytváří projekty, sepisují, vyhledávají v různých médiích o ochraně ŽP, navrhnou možnosti zlepšení
- prozkoumávají nejbližší okolí a navrhnou zlepšení – společný projekt
- „Den Země“
- rozpoznávají rozmanitost živé a neživé přírody, uvědomují si změny v přírodě, seznamují se s globálním oteplováním a jeho vlivu na život
- aktivně se snaží pomoci při ochraně přírody, lokalizují ohrožená místa ve svém okolí, posuzují důležitost šetření elektrickou energií a pitné vody a uplatňují základní zásady ochrany vody a ovzduší, rozpozná ekologické a neekologické
- porovnávají, jaká opatření se provádějí pro zlepšení ochrany ŽP obce a regionu
- učí se zásadám zdravého způsobu života, pojmenuje rizika návykových látek, používá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích

Jednotlivé metody a formy práce jsou v kompetenci vyučujících, začlenění EVVO do výuky je součástí tematických plánů, které vypracovávají a plní vyučující. (RVP)

4. Úkoly pro pedagogické pracovníky.

- začlenit EVVO do vyučovacích předmětů
- zpracovávat projekty k danému tématu
- uvědomění při volnočasových aktivitách
- zabezpečit postupnou ekologizaci provozu školy /koordinátor a vedení školy/
-
- organizace akcí ve spolupráci s renomovanými firmami
- další vzdělávání pedagogů pro EVVO

5. Spolupráce s rodiči.

- zvýšení ekologického vědomí lidí – sběr papíru, baterií a elektronického materiálu
- sběr lesních plodů pro myslivce
- výsadba stromů v okolí školy
- spolupráce školy s rodinou, zvláště při školních akcích
- společné dílny
- společné výlety za poznáním

6. Plán aktivit.

září 2024

Zahájení školního roku – prvňáčci si zasadili svůj strom – spolupráce s obcí

Setkání žáků a rodičů, seznámení s plánovanými akcemi.

MPP – Zachraň kamaráda

Hudební představení – ZŠ a MŠ

Dopravní výchova

Zahájení celoročního projektu „Učíme se venku“ – ZŠ a MŠ

říjen 2023 Práce na školní zahradě, vycházky do okolí školy, úklid okolí školy, hrabání listí, vyhotovení výrobků pro podzimní výzdobu školy. Drakiáda – společná akce MŠ a ZŠ ve spolupráci se SRPŠ.

listopad 2023

Poznáváme spolu – akce pořádaná MAP Bílovec – spolupráce mezi školami

Škola plná duchů – akce ŠD

Brigáda s rodiči sázení stromů – projekt ve spolupráci SRPŠ, OÚ a rodiči v zahradě mateřské školy

Svatomartinský lampionový průvod s MŠ a rodiči

zahájení adventu – rozsvěcení vánočního stromu, výroba vánočních ozdob na jarmark

prosinec 2023 Udržování vánočních zvyků – Mikulášská nadílka, vánoční koncert v kostele, Vánoce ve škole

leden a únor 2024 Krmení ptáků a lesní zvěře, masopustní rejdnění – Maškarní karneval

březen 2024 Školička nanečisto

Vynášení Mařeny MŠ a ZŠ, příprava Velikonoc – projektové dny, velikonoční dílny

Recitační soutěž v ZŠ Pustějov – Měsíc knihy

duben 2024

Strom života

22.4. Den Země, úklid okolí školy, návštěva městské knihovny ve Fulneku

Projekt Farma – MŠ a ZŠ

květen 2024 Práce v okolí školy, výsadby, sušení a lisování rostlin, výroba herbáře

Den matek – besídka pro maminky MŠ a ZŠ

Pohádkový les – spolupráce MS Niva a SRPŠ

červen 2024 práce na školním pozemku, úprava a údržba okolí školy, realizace výukových projektů v rámci výuky, vycházky do přírody, Den dětí, školní výlet

Celoroční průběžné aktivity.

- Šetříme elektrickou energii
- Používáme recyklované sešity a papíry
- Za příznivého počasí probíhá 2.přestávka venku – relaxační a sportovní aktivity
- OP JAK
- Projekt Ovoce do škol
- Projekt Mléko do škol
- Třídíme odpad, dbáme na čisté a upravené prostředí naší vesnice
- Účast na výtvarných soutěžích s tématy ochrany ŽP

Cíle na školní rok 2024/2025

Cílem práce naší školy je pokračování v ověřených aktivitách. Celoročně navštěvovaný myslivecký kroužek je u dětí velmi oblíbený. Protože naše škola nabízí mnoho aktivit, budeme se snažit o zapojení všech dětí a rodičů a rozšířit spolupráci s dalšími místními spolky. Významnou součástí naší školy je Sdružení rodičů a přátel školy, které pro děti v průběhu celého roku bude připravovat dětem různé aktivity nejen v rámci školních akcí, ale budou se podílet i na aktivitách mimo školu. V letošním školním roce pokračuje projekt OP JAK, který je zaměřen na inovativní výuku v ZŠ a MŠ. Do spolupráce budou zapojeni nejen lektoři z odborné veřejnosti, ale budeme se snažit zapojit i rodiče a přátele školy.

